

Socialstyrelsen

*Udbud af opgave om udvikling af modeller/
redskaber til økonomisk evaluering af sociale
indsatser*

Udbudsmateriale

Socialstyrelsen

(April 2016)

Indholdsfortegnelse

1. Kort beskrivelse af opgavens omfang og tidsplan	3
2. Udbudsbetingelser	4
2.1. Den ordregivende myndighed	4
2.2. Udbudsmateriale.....	4
2.3 Tidsplan for udbudsforretningen	4
2.4. Vedståelsesfrist.....	6
2.5 Forbehold	6
2.6 Brug af underleverandører	6
2.7. Udelukkelsesgrunde og minimumskrav	6
2.8. Tildelingskriterier.....	11
2.9. Evalueringsmetoden	12
2.10 Udkast til kontrakt.....	13
2.11. Ophavsret, publiceringer mv.	13
2.12. Disposition for udarbejdelse af tilbud	13
2.13. Behandling af tilbud	15
2.14. Kommunikation.....	15
3. Fortrolighed	16
4. Projektbeskrivelse	17
4.1. Baggrund	17
4.2. Formål med den stillede opgave.....	20
4.3. Målgruppe	22
4.4. Den stillede opgave	22
4.5. Tidsplan og milepæle	36
4.6. Samarbejde og organisering	37
4.7. Økonomi.....	38

1. Kort beskrivelse af opgavens omfang og tidsplan

I det udbudte projekt skal man videreudvikle modeller og redskaber til økonomisk evaluering af sociale indsatser. Med en økonomisk evaluering menes en vurdering af indsatsernes (mer-) omkostninger i forhold til basissituationen sammenholdt med en vurdering af de økonomiske konsekvenser, der følger af den effekt, som indsatsen vurderes at have på deltagerne. Modellerne og redskaberne skal især bruges af kommunerne til at lave økonomiske evalueringer af nye og eksisterende sociale indsatser, som kan danne grundlag for beslutninger og nye samarbejder mellem forskellige aktører baseret på fælles økonomiske interesser. Der skal udvikles modeller og redskaber til:

- Tilvejebringelse af skøn for indsatsernes effekter på deltagerne.
- Opgørelse og værdisætning af de konsekvenser, der følger af effekten på deltagerne.
- Samlet økonomisk evaluering samt præsentation af resultaterne.

I projektet skal der endvidere udarbejdes et antal cases, som skal bruges til at afprøve redskaberne i praksis.

Der er tale om et udviklingsprojekt, som skal bidrage til, at fagfeltet vedrørende økonomisk evaluering på socialområdet udvikles i Danmark. Det ønskes derfor, at leverandøren vægter, og har kompetencerne til at tænke nyt og udvikle modeller og redskaber baseret på et fagligt og datamæssigt stærkt fundament. Det ønskes endvidere, at leverandøren bygger videre på erfaringer fra eksisterende modeller og redskaber som eksempelvis Skandiamodellen og WSIPP's cost-benefit-model.

Det ønskes så vidt muligt, at modellerne og redskaberne kan anvendes bredt på socialområdet, men der bør især være fokus på området for stofmisbrug og voksenområdet generelt.

Kommuner skal inddrages i udviklingsarbejdet, så det sikres, at modellerne og redskaberne er målrettet kommunernes behov og anvendelsesmuligheder.

Ved projektets afslutning skal de udviklede modeller og redskaber overdrages til Socialstyrelsen, der efterfølgende har ansvaret for vedligeholdelsen og udbredelsen. Leverandøren skal derfor tænke dette ind i udviklingen samt sørge for, at modellerne og redskaber suppleres med vejledninger, der gør dette muligt.

Der er afsat 4 mio. kr. til projektet, og det skal være afsluttet senest ved udgangen af september 2017.

2. Udbudsbetingelser

2.1. Den ordregivende myndighed

Den ordregivende myndighed er:

Socialstyrelsen
Edisonsvej 18, 1
5000 Odense C

Tlf.: 72 42 37 00

Fax: 72 42 37 09

E-mail: info@socialstyrelsen.dk

Hjemmeside: www.Socialstyrelsen.dk

Kontaktperson: Specialkonsulent Anette Gudum, angu@socialstyrelsen.dk

2.2. Udbudsmateriale

Det samlede udbudsmateriale består, af:

- Projektbeskrivelse, jf. pkt. 4
- Kontrakt
- Udbudsbekendtgørelse
- ESPD

Nærværende opgave udbydes som offentligt EU-udbud, jf. Udbudsloven, L1564 af 15. december 2015.

2.3 Tidsplan for udbudsforretningen

Udbudsforretningen følger nedenstående tidsplan:

Aktivitet	Dato og tidspunkt
Anmodning om yderligere oplysninger	15. maj 2016 kl. 12.00.

Udbudsbetingelser

	<p>Alle spørgsmål der er modtaget senest 10 dage inden tilbudsfristen vil blive besvaret. Spørgsmål der stilles senere end det vil alene blive besvaret idet omfang, besvarelsen kan afgives 6 dage før tilbudsfristen.</p> <p>Spørgsmålene <u>skal</u> være skriftlige og sendes på e-mail til spoekomodeller@socialstyrelsen.dk</p>
Offentliggørelse af spørgsmål og svar	<p>Samtlige spørgsmål og svar (i anonymiseret form) samt eventuelle rettelser vil blive offentliggjort løbende på Socialstyrelsens hjemmeside: www.Socialstyrelsen.dk.</p> <p>Spørgsmål søges besvaret hurtigst muligt.</p> <p>Tilbudsgiver opfordres til at holde sig løbende orienteret, også efter at fristen for at stille spørgsmål er udløbet.</p>
Frist for modtagelse af tilbudsgivers samlede tilbud	<p><i>25. maj 2016 kl. 12.</i></p> <p>Tilbud der modtages efter dette tidspunkt, vil ikke blive taget i betragtning.</p> <p>Tilbud bør maksimalt omfatte 25 sider a 2400 tegn eksklusiv bilag. Tilbud skal tydeligt mærkes ”Tilbud vedr. udvikling af modeller/redskaber til økonomisk evaluering af sociale indsatser”.</p> <p>Tilbud skal afgives i elektronisk form på mail. Tilbud fremsendes til følgende mailadresse: udbudoekomodeller@socialstyrelsen.dk</p> <p>Tilbud fremsendt til andre mailadresser vil ikke blive betragtet som indkommet til Socialstyrelsen og vil dermed ikke blive taget i betragtning.</p> <p>Bemærk, at e-mails max. må fylde 10MB.</p>
Åbning af tilbud	Tilbud åbnes efter tilbudsfristen på den

Udbudsbetingelser

---

	ordregivende myndigheds adresse. Der er ikke mulighed for at overvære åbningen.
Forventet tidspunkt for kontraktindgåelse	Primo juli 2016

2.4. Vedståelsesfrist

Tilbudsgiver skal stå ved sit tilbud indtil den 25. november 2016.

2.5 Forbehold

Hvis tilbudsgiver har eventuelle forbehold i forhold til udbudsmaterialet, skal det angives i tilbuddet. Forbehold for grundlæggende elementer i udbudsmaterialet accepteres ikke og vil medføre udelukkelse fra deltagelse i nærværende udbud. Afgrænsningen af ”grundlæggende elementer” foretages af ordregiver. Andre forbehold, hvis de ikke kan prissættes af ordregiver, vil medføre udelukkelse. I det omfang tilbudsgiver ikke **udtrykkeligt** i sit tilbud tager forbehold, lægges det til grund, at tilbudsgiver ikke har forbehold for udbudsmaterialet/kontrakten.

2.6 Brug af underleverandører

Tilbudsgiver skal i ESPD'en angive, om de har til hensigt at anvende underleverandør(er) ved løsningen af opgaven. Hvis tilbudsgiver på tidspunktet for afgivelse af tilbuddet har lagt sig fast på, hvilke(n) underleverandør(er) man vil benytte, skal tilbuddet medsendes udfyldt ESPD, Del II A og B og Del III vedr. underleverandører.

Tilbudsgiver skal desuden i tilbuddet oplyse, hvilke dele af kontrakten tilbudsgiver har til hensigt at overlade til underleverandør og afgive erklæring om, at underleverandørerne ikke er omfattet af de udelukkelsesgrunde, som gælder for dette udbud.

2.7. Udelukkelsesgrunde og minimumskrav

For at kunne deltage i udbuddet skal tilbudsgiver medsende en udfyldt ESPD (det fælles europæiske udbudsdokument) sammen med tilbuddet. Indtil der foreligger en elektronisk udgave af ESPD formularen kan tilbudsgiver medsende dokumentet i indscannet form.

Udbudsbetingelser

På forlangende skal tilbudsgiver efterfølgende fremsende dokumentation for at tilbudsgiver ikke er omfattet af de udelukkelsesgrunde, som er angivet i udbudsbekendtgørelsen, samt at tilbudsgiver lever op til de(t) minimumskrav, som fremgår nedenfor i pkt.2.7.3.. I det tilfælde at ordregiver finder at tilbudsgiver er omfattet af en af udelukkelsesgrundene vil tilbudsgiver få mulighed for at dokumentere sin pålidelighed i overensstemmelse med udbudslovens § 138. Hvis flere virksomheder (konsortium) afgiver et tilbud i fællesskab skal der medsendes ESPD for hver deltager.

2.7.1. Obligatoriske udelukkelsesgrunde og hvilken dokumentation tilbudsgiver efterfølgende skal fremlægge på opfordring

Tilbudsgiver skal i ESPD'en angive, hvorvidt de er omfattet af følgende obligatoriske udelukkelsesgrunde:

- Hvis tilbudsgiver eller en person, der tilhører tilbudsgivers administrations-, ledelses- eller tilsynsorgan eller har beføjelse til at repræsentere eller kontrollere eller til at træffe beslutninger heri, ved en endelig dom blevet dømt/har vedtaget bøde for et af nedennævnte forhold (For højst fire år siden, eller hvori en udelukkelsesperiode fastsat direkte i dommen fortsat finder anvendelse):
  - at have deltaget i en kriminel organisation,
  - bestikkelse,
  - svig,
  - terrorhandlinger eller strafbare handlinger i forbindelse med terroraktivitet,
  - hvidvaskning af penge eller finansiering af terrorisme,
  - børnearbejde og andre former for menneskehandel.
- *Efterfølgende dokumentation: Serviceattest eller anden tilsvarende dokumentation fra den relevante myndighed*
- Hvis tilbudsgiver ikke har opfyldt alle sine forpligtelser vedrørende betaling af skatter og afgifter eller bidrag til sociale sikringsordninger både i det land, hvor den økonomiske aktør er etableret, og i den ordregivende myndigheds eller den ordregivende enheds medlemsstat, hvis denne er en anden end etableringslandet. (Vær opmærksom på at ordregiver som udgangspunkt har pligt til at udelukke tilbudsgiver, hvis denne har ubetalt forfalden gæld til det offentlige.)
  - *Efterfølgende dokumentation: Serviceattest eller anden tilsvarende dokumentation fra den relevante myndighed*

- **Hvis tilbudsgiver er opmærksom på en interessekonflikt** som følge af sin deltagelse i udbudsproceduren
  - *Efterfølgende dokumentation: Hvis tilbudsgiver gør opmærksom på en mulig interessekonflikt i ESPD eller ordregiver selv er opmærksom på en mulig interessekonflikt, skal tilbudsgiver have mulighed for at give supplerende oplysninger til brug for ordregivers vurdering af situationen og evt. muligheder for at udbedre en evt. interessekonflikt, så tilbuddet kan tages i betragtning.*
- **Hvis tilbudsgiver har rådgivet den ordregivende myndighed eller den ordregivende enhed på anden måde været involveret i forberedelsen af udbudsproceduren.**
  - *Efterfølgende dokumentation: Hvis tilbudsgiver i ESPD gør opmærksom på, at de har rådgivet ordregiver i forbindelse med forberedelsen af udbuddet eller ordregiver selv er opmærksom på en sådan rådgivning, skal tilbudsgiver have mulighed for at give supplerende oplysninger til brug for ordregivers vurdering af situationen og evt. muligheder for at udbedre tilbudsgivers habilitet.*

Tilbudsgiver erklærer:

- a) **ikke** at have afgivet groft urigtige oplysninger ved meddelelsen af de oplysninger, der kræves til verifikation af, at der ikke er grundlag for udelukkelse, eller af at udvælgelseskriterierne er opfyldt,
- b) **ikke** at have tilbageholdt sådanne oplysninger,
- c) at være i stand til straks at fremsende den støttedokumentation, som en ordregivende myndighed eller en ordregivende enhed anmoder om, og
- *Efterfølgende dokumentation: Hvis tilbudsgiver i ESPD gør opmærksom på, at de har afgivet groft urigtige oplysninger eller tilbageholdt oplysninger i forbindelse hermed eller ordregiver på et andet grundlag er opmærksom på at sådan en situation foreligger, skal tilbudsgiver have mulighed for at give supplerende oplysninger til brug for ordregivers vurdering af situationen og evt.*
- *muligheder for at udbedre tilbudsgivers forhold.*

2.7.2 Frivillige udelukkelsesgrunde og hvilken dokumentation tilbudsgiver skal fremvise på opfordring

For samtlige frivillige udelukkelsesgrunde gælder, at der kun skal gives oplysninger om hændelser/handlinger indenfor de seneste 2 år.

Tilbudsgiver skal i ESPD'en angive, om de er omfattet af nogen af følgende af de frivillige udelukkelsesgrunde:

- At have tilsidesat sine forpligtelser inden for miljø-, social- og arbejdsmarkedslovgivning
  - *Efterfølgende dokumentation: Hvis tilbudsgiver i ESPD gør opmærksom på, at de har tilsidesat i deres forpligtelser inden for miljø-, social- og arbejdsmarkedslovgivning eller ordregiver selv er opmærksom på sådanne forhold hos tilbudsgiver, skal tilbudsgiver have mulighed for at give supplerende oplysninger til brug for ordregivers vurdering af situationen og evt. muligheder for at udbedre tilbudsgivers forhold.*
- At befinde sig i en af følgende situationer:
  - a) konkurs,
  - b) under insolvens- eller likvidationsbehandling,
  - c) tvangsakkord,
  - d) en lignende situation i henhold til en tilsvarende procedure, der er fastsat i national ret,
  - e) at dennes aktiver administreres af en kurator eller af retten eller
  - f) at dennes erhvervsvirksomhed er blevet indstillet
    - *Efterfølgende dokumentation: Serviceattest eller anden tilsvarende dokumentation fra den relevante myndighed*
- I forbindelse med udøvelsen af erhvervet at have gjort sig skyldig i alvorlige forsømmelser
  - *Efterfølgende dokumentation: Hvis tilbudsgiver i ESPD gør opmærksom på, at de i forbindelse med udøvelsen af erhvervet har gjort sig skyldig i alvorlige forsømmelser eller ordregiver selv er opmærksom på en sådan mangel hos tilbudsgiver, skal tilbudsgiver have mulighed for at give supplerende oplysninger til brug for ordregivers vurdering af situationen og evt. muligheder for at udbedre tilbudsgivers forhold.*

Udbudsbetingelser

- **At have** indgået aftaler med andre økonomiske aktører med henblik på konkurrencefordrejning
  - *Efterfølgende dokumentation: Hvis tilbudsgiver i ESPD gør opmærksom på, at de har indgået aftaler med andre økonomiske aktører med henblik på konkurrencefordrejning eller ordregiver selv er opmærksom på en sådan mangel hos tilbudsgiver, skal tilbudsgiver have mulighed for at give supplerende oplysninger til brug for ordregivers vurdering af situationen og evt. muligheder for at udbedre tilbudsgivers forhold.*
- At have været udsat for, at en tidligere offentlig kontrakt, en tidligere kontrakt med en ordregivende enhed eller en tidligere koncessionskontrakt er blevet ophævet før aftalt tid, eller at der blev pålagt erstatningskrav eller andre lignende sanktioner i forbindelse med en tidligere kontrakt
  - *Efterfølgende dokumentation: Hvis tilbudsgiver i ESPD gør opmærksom på, at de tidligere har haft en offentlig kontrakt, en tidligere kontrakt med en ordregivende enhed eller en tidligere koncessionskontrakt, der er blevet ophævet før aftalt tid, eller at der blev pålagt erstatningskrav eller andre lignende sanktioner eller ordregiver selv er opmærksom på en sådan mangel hos tilbudsgiver, skal tilbudsgiver have mulighed for at give supplerende oplysninger til brug for ordregivers vurdering af situationen og evt. muligheder for at udbedre tilbudsgivers forhold.*
- Uretmæssigt at have påvirket den ordregivende myndigheds eller den ordregivende enheds beslutningsproces for at indhente fortrolige oplysninger, der kan give denne uretmæssige fordele i forbindelse med udbudsproceduren, eller uagtsomt at have givet vildledende oplysninger, der kan have væsentlig indflydelse på beslutninger vedrørende udelukkelse, udvælgelse eller tildeling
  - *Efterfølgende dokumentation: Hvis tilbudsgiver i ESPD gør opmærksom på uretmæssigt har påvirket beslutningsprocessen eller uagtsomt har afgivet vildledende oplysninger, der kan have haft væsentlig indflydelse på beslutninger vedr. udelukkelse, udvælgelse eller tildeling, eller ordregiver på et andet grundlag er opmærksom på at sådan en situation foreligger, skal tilbudsgiver have mulighed for at give supplerende oplysninger til brug for ordregivers vurdering af situationen og evt. muligheder for at udbedre tilbudsgivers forhold.*

Udbudsbetingelser

2.7.3. Minimumskrav

Tilbudsgiver har i ESPD'en i forhold til minimumskravene om økonomisk og finansiel formåen erklæret at:

have en soliditetsgrad i det seneste disponible regnskabsår, afhængigt af hvornår tilbudsgiveren blev etableret eller startede sin virksomhed, på mindst 8 pct. Soliditetsgraden beregnes som tilbudsgiverens samlede egenkapitalsværdi i forhold til ansøgerens samlede aktiver udregnet i procent. Dvs. soliditetsgrad = (samlede egenkapitals værdi / samlede aktivers værdi x100). Såfremt ansøgeren baserer sig på andre enheders formåen, beregnes ansøgerens soliditetsgrad som ansøgerens og disse andre enheders samlede egenkapitals værdi i forhold til deres samlede værdier, udregnet i procent. Ved en sammenslutning af virksomheder (f.eks. et konsortium) beregnes soliditetsgraden som sammenslutningens samlede egenkapitals værdi i forhold til sammenslutningens samlede aktiver, udregnet i procent.

Efterfølgende dokumentation: Erklæring fra pengeinstitut, revision eller lign.

2.8. Tildelingskriterier

Tildelingskriteriet er bedste forhold mellem pris og kvalitet. Udbuddet gennemføres som et omvendt udbud, hvor:

- prisen for opgaven er fastsat til at udgøre 4 mio. kr. eksklusive moms
- tilbuddene bedømmes på opfyldelsen af følgende underkriterier:
  - kvalitet
  - de tilbudte medarbejders kvalifikationer og erfaring

Tilbuddene vurderes ud fra en objektiv standard på grundlag af ovenstående underkriterier. Af pkt. 2.9 fremgår, hvilken evalueringsmetode der vil blive anvendt i forbindelse med vurderingen af tilbuddene.

Underkriterierne vægtes på følgende måde:

Kvalitet	70 %
Kvalifikationer og erfaring	30 %

I vurderingen af **kvalitet** indgår en vurdering af tilbuddets evne til at imødekomme udbudsmaterialets formål, herunder følgende delkriterier:

- I hvor høj grad løsningen sikrer produkter med et højt fagligt niveau (50 pct.)

Udbudsbetingelser

- I hvor høj grad løsningen sikrer Redskaber af et omfang der er dækkende til økonomisk evaluering af en bred vifte af indsatser (20 pct.)
- I hvor høj grad løsningen sikrer, at output er målrettet kommunernes behov og muligheder for anvendelse i praksis (20 pct.)
- I hvor høj grad løsningen sikrer muligheder for efterfølgende udbredelse, vedligeholdelse og videreudvikling af modeller og redskaber (10 pct.).

Ved vurderingen af *kvalifikationer og erfaring* lægges der vægt på kvalifikationerne hos de medarbejdere, der skal løse opgaven, herunder hvordan og i hvilket omfang de enkelte medarbejdere, der er indskrevet i tilbuddet, indgår i opgaveløsningen.

I vurderingen af *kvalifikationer og erfaring* indgår en *vurdering/afvejning* af følgende delkriterier:

- I hvor høj grad de tilbudte medarbejdere har erfaringer med økonomiske evalueringer på socialområdet og kompetencer til at udvikle de redskaber, som projektet indebærer bedømt på CV'er for de tilbudte medarbejdere i kombination med det antal timer, de tilbudte medarbejdere deltager i projektet (50 pct.)
- I hvor høj grad de tilbudte medarbejdere har erfaringer med socialområdet og indsigt i kommunernes forhold, herunder organisering, kommunale data og økonomi, bedømt på CV'er for de tilbudte medarbejdere i kombination med det antal timer, de tilbudte medarbejdere deltager i projektet (30 pct.)
- I hvor høj grad de tilbudte medarbejdere har erfaringer med udviklingsopgaver og projektledelse, bedømt på CV'er for de tilbudte medarbejdere i kombination med det antal timer, de tilbudte medarbejdere deltager i projektet (20 pct.)

2.9. Evalueringsmetoden

Tilbud vil blive vurderet i forhold til, i hvor høj grad den tilbudte løsning imødekommer de elementer, som er fremhævet i de opstillede tildelingskriterier (afsnit 2.8). Disse elementer beskrives nærmere i pkt. 4.4.3.

Hvert delkriterium under de to underkriterier: 1) kvalitet og 2) erfaring og kompetencer vurderes kvalitativt. Der laves en beskrivelse af de forhold i tilbuddet, som er tillagt vægt i vurderingen for hvert delkriterium og underkriterium samt for den samlede vurdering af tilbuddet.

På baggrund af denne vurdering samt vægtningen af delkriterierne laves en samlet kvalitativ vurdering af de to underkriterier. Denne vurdering vil, sammen med vægtningen af de to

Udbudsbetingelser

---

underkriterier, danne grundlag for den samlede kvalitative vurdering af tilbuddet. På det grundlag formuleres der en sproglig vurdering af, i hvor høj grad tilbuddet opfylder hvert delkriterium og underkriterium samt en samlet vurdering af tilbuddet.

Evalueringen vil ske som en objektiv vurdering af det enkelte tilbud.

2.10 Udkast til kontrakt

Vedlagte udkast til kontrakt vil danne grundlaget for indgåelse af aftale med den valgte leverandør.

2.11. Ophavsret, publiceringer mv.

Socialstyrelsen har ophavsret til alle data, materialer, redskaber, modeller mv. udarbejdet i forbindelse med opgaven. Alle udarbejdede materialer skal godkendes af Socialstyrelsen og forsynes med logo for Socialstyrelsen.

Materialer samt indsamlede data skal afleveres til Socialstyrelsen i såvel papir- som elektronisk form i forbindelse med den løbende afrapportering fra tilbudsgiver samt ved afslutning af opgaven. Efter afslutning af opgaven skal tilbudsgiver varetage overdragelse af indsamlede persondata til Det Nationale Forskningscenter For Velfærd (SFI) i henhold til indgået aftale mellem Socialstyrelsen og SFI. Socialstyrelsen forbeholder sig retten til at offentliggøre ethvert materiale i elektronisk form såvel som i papirudgaver. Der vil være en generel brugsret for enhver til det af Socialstyrelsen publicerede materiale på hjemmeside eller i papirudgave.

Da der i dette projekt skal være mulighed for, at Socialstyrelsen efterfølgende kan opdatere analyserne, f.eks. enhedspriser baseret registerdata, skal leverandør overlevere programkoder til Socialstyrelsen ved projektets afslutning.

Materialer til brug for formidling skal leve op til aktuelle internationale standarder for tilgængelighed og gældende retningslinjer for design i Socialstyrelsen.

2.12. Disposition for udarbejdelse af tilbud

Tilbudsgiver skal udforme sit tilbud i overensstemmelse med følgende disposition:

1. Indledning der beskriver, hvem der byder. På denne side skal tilbuddet underskrives.

Udbudsbetingelser

---

2. Resumé af tilbud.
3. Detaljeret beskrivelse af forslag til løsning af opgaven.
4. Styring og organisering af opgaven.
5. Tidsplan for gennemførelse af de opstillede milepæle.
6. Detaljeret budget for opgaven, jf. uddybning nedenfor.
7. Tilbudsgivers bemanding af projekt med tilhørende CV'er i bilag.
8. Øvrige kommentarer.

Som bilag fremsendes:

1. Udfyldt ESPD
2. CV'er og eventuelt andet relevant materiale

Ad 6) Detaljeret budget:

Budgettet skal opstilles i detaljeret og gennemskuelig form. Ressourceforbrug relateret til de delopgaver, som er specificeret af tilbudsgiver, skal være klart adskilte. Opdelingen er til brug for ordregivers opfølgning over for den valgte tilbudsgiver.

Tilbuddets ressourceforbrug skal opgøres både økonomisk (pris ekskl. moms) og i arbejdstimer, fordelt på delopgaver. Endvidere skal omfanget af arbejdstimer angives særskilt for hhv. projektleder, konsulenter, kontomedarbejdere, studentermedhjælpere m.v.

I forhold til at foretage vurderingen af medarbejdernes kvalifikationer og erfaringer er det nødvendigt, at tilbudsgiver udover CV'er på de tilknyttede medarbejdere også medsender oplysninger om det antal timer, som de enkelte medarbejdere deltager i.

Samtidig skal det detaljerede budget indeholde en oversigt over:

- Pris pr. time pr. medarbejderkategori, der indgår i opgaveløsningen hos tilbudsgiver.
- Antal timer for konsulenter tilknyttet projektet.

Vederlag forfalder, jf. udkast til betalingsplan, se punkt 4.4 i kontraktudkastet.

2.13. *Behandling af tilbud*

Tilbudsgivers omkostninger i forbindelse med nærværende udbudsforretning er Socialstyrelsen uvedkommende. Socialstyrelsen er ikke forpligtet til at tilbagelevere afgivne tilbud.

Leverandørvalget er ikke afsluttet, før kontrakten er underskrevet.

Den vindende tilbudsgiver skal i elektronisk form aflevere et resume af projektet på max. 2 sider, der egner sig til offentliggørelse på Socialstyrelsens hjemmeside.

2.14. *Kommunikation*

Al kommunikation vedrørende udbuddet og tilbuddet inkl. bilag skal være skriftlig og affattes på dansk.

3. Fortrolighed

Tilbudsgiverens opmærksomhed henledes på, at dokumenterne, herunder indkomne tilbud, i forbindelse med udbuddet vil kunne være omfattet af retsreglerne om aktindsigt. Det betyder, at konkurrenter m.fl. kan anmode om aktindsigt i tilbud, der afgives.

Såfremt der er oplysninger eller elementer i tilbuddet, som ud fra forretningsmæssige overvejelser ønskes undtaget fra aktindsigt, kan tilbudsgiveren angive dette i sit tilbud.

Ordregiver vil dog under alle omstændigheder være berettiget og forpligtet til at give aktindsigt i det omfang, som følger af lovgivningen.

4. Projektbeskrivelse

4.1. Baggrund

Samfundet bruger mange ressourcer på sociale indsatser. Det er estimeret, at de samlede offentlige udgifter til det specialiserede socialområde er på ca. 44 mia. kr. årligt¹.

Derudover kommer omkostninger forbundet med at håndtere de problemer, der opstår som følge af, at en række borgere lever i social udsathed, herunder manglende tilknytning til arbejdsmarkedet, kriminalitet, misbrug osv. Derfor er der også de seneste år kommet fokus på sociale indsatser som investeringer, der udover at give en forbedret livskvalitet for borgeren, også kan give et fremtidigt økonomisk afkast i form af sparede udgifter til håndtering af de udfordringer, der kan følge af social udsathed. Denne investeringstankegang kan være med til at understøtte en omkostningseffektiv social indsats ude i kommunerne, dvs. en indsats, hvor vi får mest social værdi for samfundets ressourcer.. Dette projekt skal ses som en naturlig forlængelse af det fokus, der har været og fortsat er på at frembringe viden om effekterne af sociale indsatser.

Kommunerne er imidlertid udfordret af, at der bl.a. mangler viden om indsatsernes omkostninger, effekter for de deltagende borgere og afledte konsekvenser for samfundet som følge af eksempelvis øget beskæftigelse, nedsat kriminalitet og mindre brug af sociale foranstaltninger. Den manglende viden er en barriere for, at kommunerne kan gennemføre relevante økonomiske analyser af indsatserne, og at man derigennem får identificeret og designet løsninger, der understøtter en omkostningseffektiv social indsats. Derfor er der brug for mere viden om, hvilke omkostninger, effekter og afledte økonomiske konsekvenser, som kommunernes sociale indsatser kan forventes at medføre, herunder konsekvenserne for de offentlige aktører (stat, region og kommune).

Når kommunerne implementerer velbeskrevne og veldokumenterede sociale indsatser, vil den økonomiske evaluering oftest kunne baseres på tilgængelig viden om effekter og økonomi. Denne viden tilvejebringes bl.a. af Socialstyrelsen gennem evaluering af en række indsatser og formidles bl.a. via Vidensportalen². Dog baseres den sociale praksis i

---

¹ Statsrevisorernes beretning om det specialiserede socialområde, 2013.

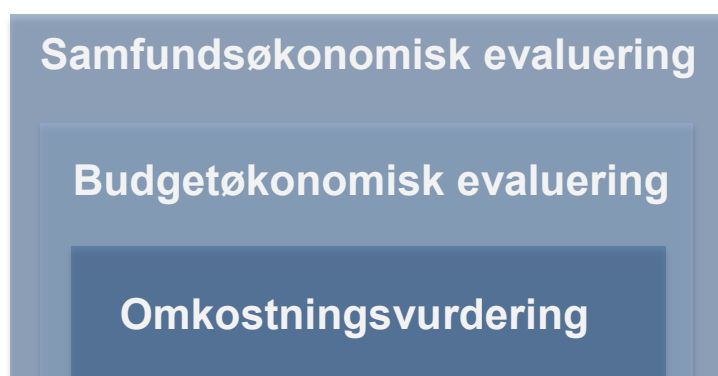
² <http://vidensportal.dk/>

kommunerne i mindre omfang på veldokumenterede indsatser med en kendt effekt. Det betyder, at der ikke findes en egentlig evaluering af den indsats, som kommunen implementerer, og dermed heller ikke umiddelbart tilgængelig viden om effekter og økonomi. Der er derfor i kommunerne særligt brug for yderligere viden og vejledning for at kunne lave mere kvalificerede økonomiske evalueringer.

4.1.1. Indholdet i en økonomisk evaluering

En økonomisk evaluering er en analyse af de udgifter og indtægter, der forventes at følge af en indsats opdelt på centrale aktører. En økonomisk evaluering kan give svar på, i hvilken grad og inden for hvilken tidshorisont omkostningerne til en indsats ventes at tjene sig ind gennem fremtidige besparelser i alt og for de enkelte aktører.

Indeværende projekt vedrører *budgetøkonomiske* evalueringer, som analyserer de rent pengemæssige konsekvenser af en indsats, dvs. udgifter og indtægter. Dette adskiller sig fra den samfundsøkonomiske evaluering, som også inkluderer de velfærdseffekter, der følger af indsatsen, og som ikke umiddelbart fremstår i penge (eks. forbedret livskvalitet). Grunden til, at dette projekt udelukkende vedrører det budgetøkonomiske aspekt, er at det for kommunerne især vil være interessant at kende de pengemæssige konsekvenser af deres indsatser. Dertil kommer, at den budgetøkonomiske evaluering er en delmængde af en samfundsøkonomisk evaluering, og det er derfor naturligt i første omgang at lægge vægten her i forhold til at få mere viden om indsatsernes økonomi, jf. nedenstående figur:

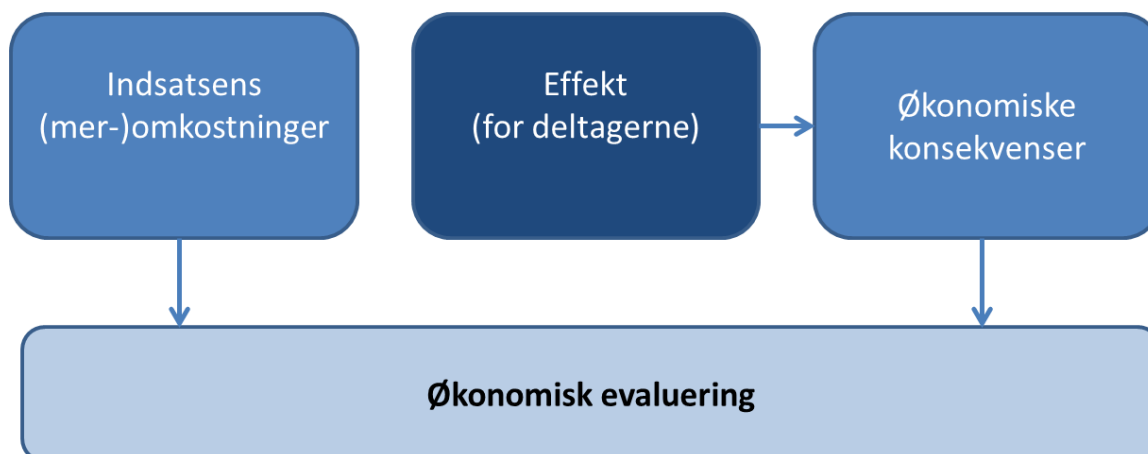
For den type økonomiske evalueringer, som dette projekt vedrører, gælder i øvrigt at:

- Alle udgifter og indtægter vurderes i forhold til en veldefineret basissituation, f.eks. en situation med videreførelse af nuværende indsats eller ingen indsats.
- Fokus er på det offentliges udgifter og indtægter opdelt på aktører, typisk kommuner, region og stat (men kan også være på forvaltningsniveau i en kommune).
- Udgifter og indtægter opgøres fordelt på år, og nettonutidsværdien over den valgte tidshorisont beregnes.

For yderligere uddybning henvises til Socialstyrelsens retningslinjer for økonomiske evalueringer af sociale indsatser: <http://socialstyrelsen.dk/tvaergaende-omrader/socialstyrelsens-viden/okonomi-og-omkostninger>

I en økonomisk evaluering sammenligner man indsatsens omkostninger fratrukket omkostninger til indsats, der evt. bortfalder (også kaldet ”(mer-)omkostninger”) med de forventede fremtidige nettobesparelser (også kaldet ”de økonomiske konsekvenser”), der følger af, at indsatsen har en effekt for borgeren i forhold til dennes livskvalitet og/eller kompetencer i bred forstand³.

Denne figur illustrerer elementerne i en økonomisk evaluering:

Den viden, man har brug for til en økonomisk evaluering, omfatter således viden om:

- Indsatsens (mer-)omkostninger.

³ Det er også muligt at sammenligne omkostninger og konsekvenser af flere forskellige indsatser.

- Den forventede effekt for indsatsens deltagere.
- De økonomiske konsekvenser, der følger af den forventede effekt.

Socialstyrelsen har udviklet en model til at vurdere indsatsernes omkostninger. Denne videreudvikles af Socialstyrelsen sideløbende med projektet, som dette udbud vedrører.

4.2. Formål med den stillede opgave

Projektets overordnede mål er, at videreudvikle modeller og redskaber til at beregne det forventede økonomiske afkast ved at sætte tidligt og forebyggende ind og benytte sig af virksomme og omkostningseffektive metoder.

Modellerne og redskaberne skal understøtte kommunerne m.fl. i at få bedre og mere realistiske skøn over den forventede effekt og økonomi af indsatser på socialområdet. Dette skal give kommunerne et mere solidt fundament for at inddrage økonomiske argumenter i valget af socialfaglige metoder/indsatser som supplement til den socialfaglige viden, når der skal træffes beslutninger og prioriteres. Visionen er, at mere viden om indsatsernes økonomi vil være med til at understøtte investeringstankegangen på socialområdet, herunder danne grundlag for nye samarbejder mellem forskellige aktører baseret på fælles økonomiske interesser. Dette kan både være samarbejde mellem forskellige offentlige aktører (eksempelvis kommuner og regioner) og samarbejde mellem offentlige og private aktører, f.eks. organisationer og fonde.

Mere konkret er formålet med projektet at udvikle modeller og redskaber, der kan bruges til at:

- tilvejebringe estimater for indsatsernes effekter på de deltagende borgere
- tilvejebringe estimater for de afledte økonomiske konsekvenser, der følger af indsatsens effekt(er)
- lave en model, som kommuner m.fl. kan bruge til at lave egne økonomiske evalueringer og præsentere resultater i en form, som kan danne grundlag for beslutninger og eventuelle samarbejder mellem aktører.

”Modeller og redskaber” kan dække såvel egentlige beregningsmodeller i f.eks. Excel, webbaserede eller andre løsninger, samt vejledninger, manualer, nøgletal/enhedspriser, mv.

Økonomiske evalueringer kan med fordel være en del af grundlaget, når der træffes beslutninger om den sociale indsats i kommunerne. Evalueringerne er relevante både i de tidlige faser, hvor en kommune overvejer om en ny indsats skal afprøves/indføres, og senere når kommunen evt. har gjort sig erfaringer med indsatsen, f.eks. gennem et pilotprojekt, og skal beslutte om indsatsen skal fortsættes eller implementeres i større skala. Den viden, som kommunen har til rådighed i forhold til at estimere effekt og økonomiske konsekvenser, vil være på forskelligt niveau afhængigt af, hvilken fase indsatsen befinder sig i. De udviklede redskaber skal afspejle, at vidensniveauet for de økonomiske evalueringer kan variere, og redskaberne skal være brugbare i de forskellige faser af de sociale indsatser.

De udviklede modeller og redskaber skal så vidt muligt kunne anvendes til økonomiske evalueringer af indsatser bredt på socialområdet, dvs. både på området for børn, unge, voksne og handicap. Hvis leverandøren vurderer, at det er nødvendigt at afgrænse projektet eller dele heraf til kun at omhandle udvalgte målgrupper, skal stofmisbrug og voksenområdet prioriteres. Viser der sig i udviklingsarbejdet et behov for yderligere afgrænsninger af målgrupper, skal dette forelægges opdragsgiver, som tager en eventuel beslutning herom.

Der eksisterer i dag modeller og redskaber, som kan anvendes af kommuner og andre til økonomiske evalueringer på socialområdet. Bl.a. har forsikringselskabet Skandia udviklet ”Skandia-modellen”, der kan vurdere det økonomiske potentiale for forskellige målgrupper, og der udvikles p.t. en model hos STAR (Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering) til vurdering af beskæftigelsesindsatsernes økonomiske konsekvenser. Leverandøren skal i nærværende projekt inddrage erfaringer fra eksisterende modeller og redskaber, der er gjort i forbindelse med udviklingen og anvendelsen af disse. På den måde sikres det, at indeværende projekt bygger ovenpå den eksisterende viden med det mål, at vi får modeller og redskaber, der kan mere og er bedre end er tilfældet i dag. I afsnit 4.4.1 og 4.4.2 gives et overblik over eksisterende modeller, redskaber samt kilder i øvrigt, som det kan være relevant at inddrage i løsningen af projektet.

4.3. Målgruppe

Kommunerne er den primære målgruppe for de redskaber, der udvikles i projektet. De økonomiske evalueringer, som redskaberne skal understøtte, skal først og fremmest anvendes til centrale beslutninger om prioritering og tilrettelæggelse af den sociale indsats i kommunerne.

Kommunerne har varierende forudsætninger for og kompetencer til at arbejde med økonomisk evaluering, og i den forbindelse er det vigtigt, at redskaberne også kan anvendes af kommuner uden særlige forudsætninger og erfaringer på området. Yderligere skal de resultater, der kommer ud af evalueringen, være i en form, der kan indgå direkte i beslutningerne om sociale indsatser i kommunerne. For at sikre dette forventes det derfor bl.a., at kommunerne inddrages i udviklingsarbejdet.

Endelig forventes det også, at andre aktører der laver økonomiske evalueringer, der vedrører socialområdet, eksempelvis Socialstyrelsen, andre styrelser og NGO'er, vil kunne anvende en række af redskaberne.

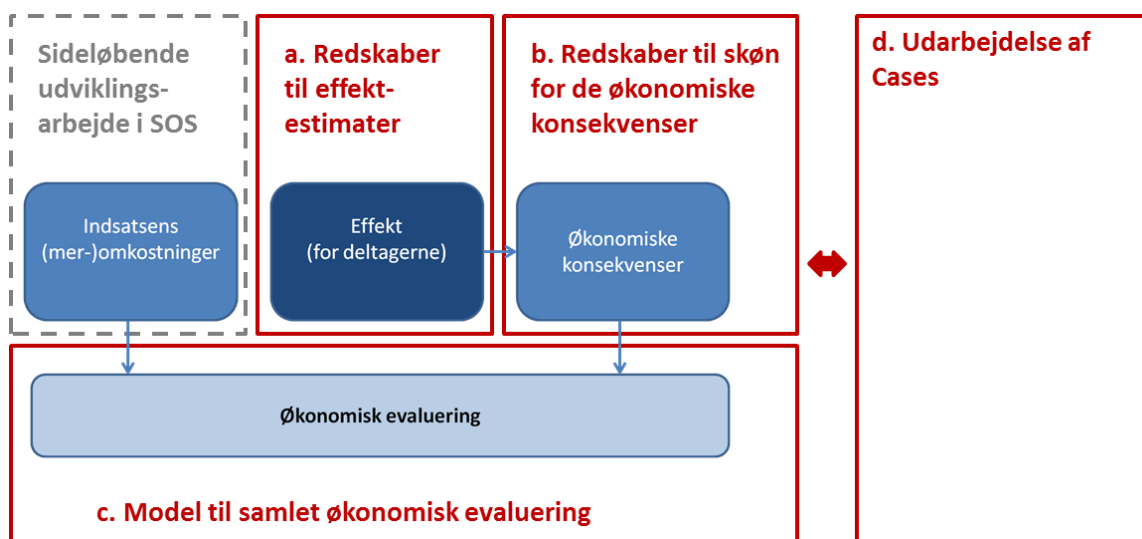
4.4. Den stillede opgave

Projektet omfatter videreudvikling af modeller og redskaber til at lave økonomiske evalueringer af sociale indsatser. Det omfatter dels redskaber, der kan bruges til at tilvejebringe det nødvendige input til evalueringerne og dels en model, der kan anvendes til at lave den samlede vurdering og præsentere resultaterne. Som en del af udviklingsarbejdet skal der endvidere udarbejdes en række økonomiske evalueringer af konkrete indsatser. Disse cases kan give input til udviklingsarbejdet samt test af de øvrige redskaber og samtidig fungere som eksempler på konkrete økonomiske evalueringer, som andre kommuner efterfølgende kan anvende som grundlag for egne analyser.

Den stillede opgave kan opdeles i følgende 4 delopgaver:

- a) Udvikling af redskaber til at understøtte fastlæggelsen af effektestimater for sociale indsatser, når der ikke foreligger en systematisk effektevaluering.

- b) Udvikling af redskaber til opgørelse og værdisætning af de afledte økonomiske konsekvenser.
- c) Udvikling af model til samlet økonomisk evaluering og præsentation af resultater.
- d) Udarbejdelse af cases i form af økonomiske evalueringer af konkrete indsatser.

Tilbudsgiver må gerne strukturere delopgaverne i sit tilbud på en anden måde, blot man inddrager alle de elementer, der efterspørges i de 4 delopgaver, som er skitseret i figuren og som beskrives nedenfor.

Som tidligere nævnt har Socialstyrelsen udviklet en model til vurdering af indsatsernes omkostninger, som videreudvikles sideløbende med dette projekt (af Socialstyrelsen). I dette projekt skal leverandøren derfor ikke udvikle redskaber til at vurdere indsatsernes omkostninger. Socialstyrelsens model skal dog levere input til den samlede model, der udvikles i projektet, og derfor vil der være behov for at tænke produkterne i sammenhæng efter en aftalt tidsplan. Det kræver også en tæt koordination i udviklingsprocessen, som leverandøren vil have hovedansvaret for. Grænsefladerne mellem Socialstyrelsens model til omkostningsvurdering og produkterne i dette projekt, herunder leverandørens ansvar, uddybes under delopgave c (afsnit 4.4.5) og delopgave d (afsnit 4.4.6) samt i afsnittet om organisering og samarbejde (afsnit 4.6).

Kort om Socialstyrelsens model til omkostningsvurdering

Socialstyrelsen har udviklet en Excelbaseret model til at vurdere omkostningerne ved sociale indsatser. Med udgangspunkt i input om indsatsens omfang mv. og de ressourcer, der skal anvendes til indsatsen, estimerer modellen de årlige omkostninger og omkostningerne over den valgte tidshorisont, udtrykt ved nettonutidsværdien. Omkostningerne udtrykkes pr. deltager og omkostningerne i alt. Omkostningerne kan opdeles på én eller flere aktører, f.eks. kommune, region og stat.

Principperne, der ligger til grund for modellen, kan læses i Socialstyrelsens retningslinjer for økonomiske analyser <http://socialstyrelsen.dk/tvaergaende-omrader/socialstyrelsens-viden/okonomi-og-omkostninger>.

Eksempler på præsentation af omkostningsvurderinger for konkrete indsatser, der er lavet med modellen, kan ses på Vidensportalen.dk:

- Multisystemisk terapi (MST): <http://vidensportal.dk/filer/omkostvurderinger/mst-rapport.pdf>
- Parental Management Training, Oregon (PMTO): <http://vidensportal.dk/filer/omkostvurderinger/omkostningsvurdering-pmto-gruppe.pdf>
- Processuelle netværksmøder: <http://vidensportal.dk/filer/omkostvurderinger/omkostningvurdering-procesuelle-netvaerksmoder.pdf>

Redskaberne, der udvikles i projektet, skal kunne understøtte kommunerne i at fremskaffe viden om indsatsernes effekter og afledte konsekvenser, herunder konsekvensernes økonomiske værdi for de relevante aktører. Det vil sige redskaber til at tilvejebringe estimater for effekt af indsatsen (delopgave a) og estimater for de forventede afledte konsekvenser og deres værdi (delopgave b).

Viden om effekt og konsekvenser kan bl.a. bruges af kommunerne som input til at lave økonomiske evalueringer af deres egne indsatser. I nogle tilfælde vil kommunerne bruge egne beregningsrammer/modeller til den samlede økonomiske vurdering, men skal stadig kunne bruge redskaberne til at tilvejebringe estimater for de enkelte effekter og økonomiske konsekvenser. I andre tilfælde kan det være gavnligt med en model, som kan anvendes til at lave hele den økonomiske evaluering på baggrund af den tilvejebragte viden/estimater og præsentere resultaterne på en form, der gør det velegnet som beslutningsgrundlag. Derfor involverer opgaven også, at der laves en model til samlet økonomisk evaluering og præsentation af resultaterne (delopgave c).

For at sikre at modeller og redskaber er brugbare i praksis, skal projektet inkludere udarbejdelsen af en række cases i form af konkrete økonomiske evalueringer af indsatser,

der enten er igangsat eller overvejes i kommunerne ved anvendelse af de udviklede redskaber. Dette er delopgave d.

Nedenfor gives først en oversigt over en række eksisterende modeller og redskaber (afsnit 4.4.1) og datakilder (afsnit 4.4.2), som kan være relevante i forbindelse med nærværende projekt. Dette efterfølges af en beskrivelse af de generelle ønsker til løsningen af den stillede opgave (afsnit 4.4.3) og herefter en uddybende beskrivelse af indholdet i de 4 delopgaver (afsnit 4.4.4 – 4.4.7). I afsnit 4.4.8 gives en opsummering af de leverancer, som projektet som minimum skal resultere i.

4.4.1. Anvendelse af eksisterende modeller og redskaber

I projektet skal man inddrage erfaringer fra eksisterende modeller og redskaber, der er gjort i forbindelse med udviklingen og anvendelsen af disse. Leverandører bør bl.a. undersøge mulighederne for at inddrage erfaringer fra følgende danske og udenlandske projekter:

Skandia-modellen: Modellen er udviklet for Skandia Danmark af Centre for Economic and Business Research (CEBR) ved Copenhagen Business School efter svensk forbillede. Modellen består af et regneværktøj, der kan beregne det økonomiske potentiale for den offentlige sektor ved sociale indsatser. Modellen sætter tal på de mulige gevinster ved forebyggelse af ”udenforskab” ud fra fem prædefinerede målgrupper, og giver desuden kommunerne mulighed for at regne på egne målgrupper og det økonomiske potentiale ved en given indsats. Kommunerne skal dog selv indhente oplysninger om indsatsernes omkostninger og forventede effekter for at kunne anvende modellen⁴.

Udvikling af modeller til økonomisk evaluering af socialfaglige indsatser: KORA har foretaget en pilotundersøgelse for Socialstyrelsen om mulighederne for at udvikle modeller til økonomisk evaluering af socialfaglige indsatser⁵. Undersøgelsen er baseret på en generel diskussion af datamuligheder og begrænsninger samt to specifikke pilotprojekter, hvor der allerede er foretaget økonomiske evalueringer.

---

⁴ <http://www.udenforskabetspris.dk/vaerktoej/om-skandia-modellen/>

⁵ http://www.kora.dk/media/2856361/10685_udvikling-af-modeller.pdf

”Jobinvestering” værktøjet: KORA er på vegne af Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering (STAR) ved at udvikle et nyt styringsværktøj, der skal hjælpe kommunerne med at regne på, om beskæftigelsesindsatserne er en god forretning⁶.

Projekt Måling af social værdi: Erhvervsstyrelsen har indgået et samarbejde med den Sociale Kapital Fond om at udvikle en model til at måle det sociale afkast af investeringer primært foretaget af/i samarbejde med private aktører og fonde, og dette er i første omgang med fokus på at fastlægge de overordnede principper og beregningsmetoder. Dette arbejde pågår i 2016.

WSIPP: Washington State Institute for Public Policy (WSIPP) har for regeringen i Washington State udviklet en cost-benefit model til at estimere de økonomiske konsekvenser af sociale indsatser. Modellen indeholder generiske estimater for sammenhæng mellem primær effekt af en indsats og afledte konsekvenser baseret på meta-reviews og enhedspriser til værdisætning af de afledte konsekvenser. Modellen indeholder pt. estimater for mere end 200 indsatser med kendte kortsigtede effekter⁷.

Desuden kan man i projektet med fordel også inddrage erfaringer og viden fra en række andre kilder, herunder organisationer og myndigheder, der beskæftiger sig med problemstillinger, der vedrører det sociale område, herunder effekter og økonomiske konsekvenser af indsatser på f.eks. sundheds-, beskæftigelses- og uddannelsesområdet. Disse omfatter:

Sundhedsdatastyrelsen: Styrelsen leverer sundhedsdata om aktivitet, økonomi og kvalitet til regioner og kommuner, som blandt andet kan anvendes til at udarbejde analyser og ledelsesinformation om borgernes brug af sundhedsydelser.

Jobindsats.dk: STAR indsamler centrale tal om beskæftigelsesindsatsen og arbejdsmarkedet i databasen jobindsats.dk. Her er det muligt at få et overblik over data på de enkelte ydelsesområder og for at dykke yderligere ned i tallene og fx se en udvikling over tid.

Jobeffekter.dk: I databasen, der er udviklet af STAR i samarbejde med en række uafhængige forskere, opsamles viden fra relevant forskning på beskæftigelsesområdet. På

---

⁶ http://www.kora.dk/projekter-i-gang/projekt/i11483/Nyt-vaerktoej-Er-beskaeftigelsesindsatserne-en-god-forretning?utm_source=KORAs&utm_medium=newsletter&utm_campaign=Nyhedsbrev+nr.+54%2F15

⁷ <http://www.wsipp.wa.gov/BenefitCost?topicId=5>

hjemmesiden kan man få et overblik over danske og internationale analyser om de kvantitative effekter på beskæftigelsesområdet.

Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestillings databank:⁸ Databanken indeholder detaljeret uddannelsesstatistik på tværs af det danske uddannelsessystem, herunder nøgletal for elevtilgang, fuldførelsesprocenter og karakterer samt trivselsmålinger i de enkelte kommuner.

Det Kriminalpræventive Råd (DKR): DKR bearbejder og formidler viden og løsninger fra forskning, politik og praksis på det kriminalpræventive område. DKR har fx i samarbejde med Trygfonden udarbejdet en rapport, som beskriver de samfundsøkonomiske gevinster og omkostninger forbundet med kriminalitetsforebyggelse⁹.

4.4.2. Datakilder

Udover ovenstående redskaber kan følgende datakilder være relevante i forhold til udviklingen af redskaberne:

Kommunale data: I opgaveløsningen bør leverandør inddrage kommunernes eksisterende redskaber og data som grundlag for produktudviklingen og konkrete estimater/beregninger. Et redskab til dette kunne være det Fælleskommunale Ledelsesinformationssystem (FLIS)¹⁰.

Registerdata: I Danmarks Statistik findes registre, der dækker det sociale område, f.eks. offentlig forsørgelse, anbringelser og kriminalitet, samt relaterede områder indenfor uddannelse, arbejdsmarked og økonomi, sundhed etc.

Andre studier: Andre studier kan være rapporter, effektevalueringer og metaanalyser, der har vurderet effekten af sociale indsatser og/eller har undersøgt sammenhængen mellem effekter og afledte konsekvenser. Denne type studier kan med fordel bruges som supplement til registerdata i udviklingen af redskaberne i delopgave a og b.

Endelig kan surveys og data af mere kvalitativ karakter også tænkes inddraget, fx indsamling af data til værdisætning af kriminalitet. Overordnet gælder det for hele

⁸ <http://statweb.uni-c.dk/databanken/uvmDataWeb/MainCategories.aspx>

⁹ <http://www.dkr.dk/samfunds%C3%B8konomisk-cost-benefit-analyse>

¹⁰ På nuværende tidspunkt er 79 af landets kommuner tilsluttet FLIS (Kommunernes Landsforening)

projektet, at de forskellige datakilder kan bruges i kombination og til at understøtte hinanden med henblik på at få det bedst mulige datagrundlag i redskaberne.

4.4.3. Generelle ønsker til løsningen af den stillede opgave

I tilbudsgivers forslag til løsningen af opgaven vægter Socialstyrelsen at følgende er opfyldt, særligt positivt:

Produkter med et højt fagligt niveau: Løsningen af projektet skal være med til fagligt at løfte feltet vedrørende økonomiske evalueringer på socialområdet i Danmark. Modeller og redskaber skal baseres på et stærkt fagligt og datamæssigt fundament, og nyeste viden fra både danske og internationale kilder og erfaringer fra eksisterende modeller og redskaber inddrages. Modellerne og redskaberne skal afprøves i cases, og der skal være tæt koordination med Socialstyrelsens arbejde med videreudvikling af omkostningsvurderingsmodellen.

I vurderingen af tilbuddet vil der således blive vurderet særligt positivt, at tilbudsgiver med sit løsningsforslag sandsynliggør, at de modeller og redskaber, der udvikles, lever op til dette.

Redskaber inkl. cases af et omfang der er dækkende til økonomisk evaluering af en bred vifte af indsatser: Det er ønsket, at der udvikles redskaber inkl. cases af et omfang, så der kan laves økonomiske evalueringer af en bred vifte af indsatser inden for socialområdet, herunder gerne både for indsatser rettet mod udsatte børn og unge, udsatte voksne samt børn, unge og voksne med handicap.

I det omfang tilbudsgiver vurderer, at der er behov for at afgrænse alle eller dele af redskaberne og casene til kun at vedrøre udvalgte målgrupper for at opnå tilstrækkelig kvalitet i produkterne, skal området for stofmisbrug og voksenområdet prioriteres. Det skal fremgå af tilbuddet, såfremt der laves afgrænsninger i forhold til, hvilke sociale målgrupper, som redskaberne vedrører.

Det vil blive vurderet særligt positivt, hvis tilbudsgivers løsningsforslag sandsynliggør, at de udviklede redskaber inkl. cases har et omfang, der sikrer grundlag for økonomisk evaluering af en bred vifte af indsatser inden for stofmisbrugs- og voksenområdet. Det vil

blive tillagt yderligere positiv værdi, hvis redskaberne inkl. cases også er dækkende for det øvrige socialområde.

Output målrettet kommunernes behov og muligheder for anvendelse i praksis: Det er helt centralt, at de modeller og redskaber, der udvikles, er målrettet kommunernes behov i forhold til at kunne lave økonomiske evalueringer af sociale indsatser. Endvidere skal det sikres, at redskabernes kompleksitet og databehov er tilpasset kommunernes muligheder for anvendelse i praksis. Det vurderes derfor særligt positivt at leverandør har en stor indsigt i kommunale forhold, herunder økonomi, organisation og politik, og at kommunerne inddrages gennem hele processen.

Det vil blive vurderet særligt positivt, at tilbudsgiver i sit løsningsforslag sandsynliggør, at de modeller og redskaber, der udvikles, målrettes kommunernes behov og anvendelsesmuligheder i praksis.

Muligheder for efterfølgende udbredelse, vedligeholdelse og videreudvikling:

Modeller og redskaber skal have en form, så de efterfølgende kan udbredes og anvendes med et minimum af vejledning og support. Der bør udarbejdes brugermanualer, interaktive uddannelsesforløb eller andet, der støtter op om lokal selvimplementering.

Socialstyrelsen har ansvaret for den efterfølgende vedligeholdelse af redskaberne. Produkterne skal derfor have en form, der gør det muligt. Det betyder bl.a., at projektets output skal inkludere manualer til, hvordan opdateringen kan foretages for de redskaber, hvor dette er relevant. Yderligere er der et ønske om, at Socialstyrelsen efterfølgende kan videreudvikle redskaberne, og leverandøren skal sikre, at leverancerne har en form, så dette er muligt.

Det vurderes særligt positivt, at tilbudsgiver med sit løsningsforslag sikrer, at den efterfølgende udbredelse, vedligeholdelse og videreudvikling af redskaberne er mulig.

4.4.4. Delopgave a: Redskaber til viden om effekt

Formålet med delopgave a er at udvikle redskaber, som skal understøtte kommunerne i at opstille kvalificerede estimater for effekterne af de sociale indsatser. Dette skal sikre, at de estimater, som kommunerne anvender i den økonomiske evaluering, bygger på den aktuelt bedst tilgængelige viden om indsatsernes effekter. Disse redskaber skal dog ikke

ses som en erstatning for egentlige evalueringer af effekterne af sociale indsatser. Tværtimod vil grundlaget for at foretage et kvalificeret estimat over en forventet effekt af en indsats blive stærkere desto mere viden, der findes på området.

Det eksisterende vidensniveau som kommunerne kan basere estimerne på, kan være meget forskelligt, og dette skal tænkes ind i de udviklede redskaber. Når effektestimatet skal anvendes i den økonomiske evaluering, er det desuden nødvendigt, at effekten for deltageren er opgjort på en måde, så det er muligt at estimere de økonomiske konsekvenser, der følger af indsatsen (jf. delopgave b).

I nogle tilfælde vil grundlaget herfor være meget sparsomt, og estimerne vil derfor mere have karakter af et skøn. Dette kan være tilfældet, når kommunen er i idéfasen med en indsats, der ikke har været evalueret tidligere. I tilfælde hvor viden om indsatsen er stærkt begrænset, vil man typisk anvende et mere eller mindre tilfældigt bud på indsatsens effekt.

De økonomiske evalueringer bliver i disse tilfælde af mere illustrativ karakter og kan give svar på, at "hvis-nu-effekten-er" så er de samlede økonomiske konsekvenser af størrelsesorden "xx kr.". Dette kan være et fint indspil til beslutningsprocessen. Dog vil det være et mere kvalificeret beslutningsgrundlag, hvis de anvendte effektestimer er baseret på eksempelvis erfaringer fra andre kommuner, fra lignende indsatser eller er kvalificeret af eksperter eller fagpersoner gennem en struktureret proces.

I tilfælde hvor indsatsen tidligere har været afprøvet i kommunen, og man har nogle foreløbige resultater, der indikerer indsatsens effekt, vil grundlaget for at estimere effekten være bedre. Det vil dog ofte være svært for kommunerne at generere viden fra egen praksis eller indsatser, der kan sige noget om effekten. Det gælder også, hvis indsatsen har været evalueret af andre.

Selvom der findes viden om en indsats' effekt, vil der dog ofte stadig være udfordringer med at fastlægge et effektestimat, som kan anvendes i den konkrete økonomiske evaluering. Det kan bl.a. være nødvendigt at justere effektstørrelsen fra tidligere studier efter lokale forhold, eller hvis indsatsen ikke helt har samme indhold eller målgruppe, som den eksisterende viden om effekt vedrører.

Endelig vil man typisk kun have viden om indsatsernes effekt på kort sigt, hvorfor det vil være nødvendigt, at modellere langtidseffekten i forhold til den længere tidshorisont. I

nogle tilfælde vil effekten af en social indsats være aftagende over tid, og kommunen vil have brug for at justere effektstørrelsen som følge heraf. Her kan kommunen eksempelvis have brug for hjælp til at opstille realistiske ”best-case” og ”worst-case” scenarier for langtidseffekten.

I projektet skal leverandøren, i det omfang det vurderes muligt, udvikle redskaber der ud fra forskellige vidensniveauer kan understøtte fastlæggelsen af tilstrækkeligt kvalificerede effektestimater (både på kort og langt sigt), der kan anvendes i den økonomiske evaluering.

Outputtet for delopgaven kan tænkes at være i form af manualer, vejledninger el. lign., der beskriver, hvor og hvordan kommunerne kan indhente viden om effekten af eksisterende sociale indsatser for forskellige målgrupper, samt hvilke forhold man skal overveje i forhold til at opstille et realistisk effektestimat. Derudover kan outputtet også indeholde et element om, hvordan kommunerne kan genere viden om effekter fra egne indsatser og dele viden på tværs.

4.4.5. Delopgave b: Redskaber til viden om økonomiske konsekvenser

Formålet med delopgave b er at udvikle redskaber, som kan bruges til:

- Først at opgøre de konsekvenser, der følger af indsatsens effekt, eksempelvis reduktion i antallet af kriminelle domme, psykiatriske indlæggelser, brugen af sociale foranstaltninger eller øget beskæftigelsesgrad.
- Dernæst at værdisætte konsekvenserne, således at man får estimater for de *økonomiske* konsekvenser.

Hensigten er således at give kommunerne bedre viden om, hvilke typer af konsekvenser, som realistisk set kan forventes som følge af de sociale indsatsers effekt på deltagerne, samt den økonomiske værdi, der er knyttet til disse konsekvenser.

I projektet er de vigtigste elementer i delopgave b at udvikle redskaber, der kan bruges til at udlede konsekvenserne for det offentlige (herunder stat, regioner og kommuner), der følger af indsatsens effekt for deltageren, dvs. kortlægge *effekt-konsekvens-sammenhænge* og lave *enhedspriser*, der kan bruges til at værdisætte konsekvenserne.

Med redskaberne skal det være muligt at estimere og præsentere de forventede økonomiske konsekvenser opdelt på forskellige typer af konsekvenser og fordelt på centrale offentlige aktører.

Effekt-konsekvens sammenhænge og enhedspriser kan udvikles på baggrund af både registerdata, kommunedata samt data og estimater fra andre studier og kilder (se også afsnit 4.4.1 og 4.4.2).

I udviklingen af effekt-konsekvens sammenhænge og enhedspriser kan tilbudsgiver med fordel søge inspiration i WSIPP's cost-benefit model (se afsnit 4.4.1).

Effekt-konsekvens-sammenhænge: Sociale indsatser vil typisk medføre ændringer i deltagernes livsforløb som på kort og/eller langt sigt påvirker mange andre områder, fx sundhed, beskæftigelse, uddannelse, kriminalitet etc. Fastlæggelse af effekt-konsekvens sammenhænge indebærer derfor, at de centrale konsekvenser for de offentlige aktører, som følger af sociale indsatser kortlægges, og at størrelsesordenen af denne sammenhæng estimeres. Det kan f.eks. være en effektiv kriminalitetsforebyggende indsats, som har en positiv effekt på deltagernes risiko for domme og frihedsberøvelse, deres psykiske helbred samt beskæftigelsesgrad. Dette har konsekvenser for det offentlige i form af nedsatte ressourcer forbundet med håndtering af kriminalitet, mindre brug af sundhedsydelse i psykiatrien og øgede skatteindtægter og færre indkomstoverførsler grundet øget beskæftigelse.

I nogle tilfælde kan effekten af en indsats være lig med en konsekvens, der kan værdisættes. Det kan f.eks. være en indsats, hvor effekten er målt på antallet af anbringelser blandt udsatte børn. Desuden kan effekten af én indsats være lig med konsekvensen af en anden afhængig af indsatsen formål. F.eks. kan en indsats have antal anbringelser som specifikt effektmål, mens anbringelser i en anden type indsats kan være en af de afledte konsekvenser, der følger af indsatsens effekt. I andre tilfælde er effekten af en indsats opgjort på en måde, hvor det ikke er muligt eller vanskeligt at fastlægge de efterfølgende konsekvenser (og værdisætte disse). Det vil typisk være, hvis indsatsen kun er evalueret i forhold til ændringer i deltagernes livskvalitet eller kompetencer, og hvor der mangler viden om de efterfølgende konsekvenser for samfundet af disse ændringer. Her vil kommunen have ekstra brug for hjælp til at kunne omsætte den viden til effektstørrelser, som er brugbar i forhold til økonomiske evaluering.

Viden om effekt-konsekvens sammenhænge kan stamme fra effektevalueringer, hvor man har fulgt op på de efterfølgende konsekvenser for deltagerne, eller baseres på meta-analyser fra andre typer af studier, hvor man i en anden sammenhæng har undersøgt relationen mellem effekter og konsekvenser

Enhedspriser: De økonomiske konsekvenser fremkommer ved at værdisætte konsekvenserne. I nogle tilfælde opgøres konsekvenserne naturligt i kr., f.eks. udbetaling af sociale ydelser i form af kontanthjælp, førtidspension, etc. Oftest vil konsekvenserne dog blive opgjort i andre enheder. Til disse skal der knyttes en ”pris”, der afspejler omkostninger forbundet med ydelsen, f.eks. en fængselsdom. Prisen skal opdeles på aktører, i det tilfælde at ydelsen betales af flere kasser. Herunder skal der også tages hensyn til refusioner mellem kommuner, regioner og stat.

Delopgaven omfatter estimering af enhedspriser for en række af de konsekvenser, der typisk følger af en effektiv social indsats. Det ønskes, at leverandøren i udarbejdelsen af enhedspriser analyserer, hvilke elementer der bør indgå i prissætningen. Eksempelvis er omkostningerne ved en fængselsdom ikke kun omkostningerne for et fængselsophold, men også omkostninger i opklarings- og domsforløbet, der følger herefter samt evt. efterværn. Det forventes, at leverandøren gennem projektet udvikler og højner praksis for værdisætning af konsekvenser, som bruges i økonomiske evalueringer på socialområdet i Danmark.

Outputtet tænkes at være en form for et ”katalog” med estimater for effekt-konsekvenssammenhænge og enhedspriser for en bruttoliste af konsekvenser, som kan bruges af forskellige kommuner i forbindelse med økonomisk evaluering af flere typer indsatser. Estimater og priser skal være opgjort på en gennemsigtig måde, så disse kan opdateres.

4.4.6. Delopgave c: Model til samlet økonomisk evaluering

Formålet med delopgave c er at lave en model, der på baggrund af estimater for omkostninger fra Socialstyrelsens model for omkostningsvurderinger og estimater vedrørende effekter og økonomiske konsekvenser tilvejebragt med redskaberne udviklet i delopgave a og b kan beregne og præsentere det samlede økonomiske resultat i et format, der kan anvendes direkte som beslutningsgrundlag.

Den samlede beregning består i at opgøre omkostninger og afledte økonomiske konsekvenser i hvert år inden for den valgte tidshorisont samt nettonutidsværdien over hele perioden. Der kan suppleres med andre muligheder så som break-even-beregninger. Idet input (dvs. estimater for omkostninger og økonomiske konsekvenser) til den samlede beregning tilvejebringes med de tidligere beskrevne redskaber, består denne del af udviklingen udelukkende af at lave den samlede beregningsramme.

Ud over selve beregningsrammen skal modellen indeholde et modul til præsentation af evalueringens resultater. Det er centralt, at modellens output har en form, der dækker det behov, beslutningstagerne i kommunerne har for at kunne anvende det som input til beslutninger om indsatsen, herunder hjælp til tolkning af konklusionerne fra den økonomiske evaluering, der kan forstås i en bredere politisk kontekst.

Til den samlede beregning i modellen indgår input, som tilvejebringes med Socialstyrelsens model for omkostningsvurderinger, som udvikles sideløbende med dette projekt. Det skal derfor sikres, at omkostningsvurderingsmodellen eller dens output kan integreres i den samlede model, og dermed vil der være behov for en tæt koordination mellem leverandør og Socialstyrelsens modeludviklere. Leverandøren har ansvaret for, at denne koordination sker.

Output forventes at være en brugermodel, og kan være baseret på Excel, en webløsning eller andet. Modellen skal være fleksibel i forhold til at kunne håndtere input med forskellig form (f.eks. forskellig tidshorisont eller forskelligt antal aktører). Det er samtidig centralt, at modellen er simpel at anvende, så brugen af den kræver et minimum af vejledning, og at leverandøren leverer dette sammen med modellen. Det skal også sikres, at modellen så vidt muligt er vedligeholdelsesfri.

4.4.7. Delopgave d: Case beregninger

I projektet skal der laves økonomiske evalueringer af en række konkrete indsatser. Formålet hermed er at:

- afprøve og justere redskaberne i udviklingsprocessen for at sikre kvaliteten af produkterne og deres anvendelighed i praksis

- at få udarbejdet konkrete eksempler på økonomiske evalueringer, som kan bruges som udgangspunkt for analyser i kommuner, der overvejer – eller allerede arbejder med – lignende indsatser og målgrupper.

I afprøvningen skal case beregninger af indsatser på stofmisbrugsområdet indgå.

Casene skal resultere i beregninger af det økonomiske resultat for konkrete indsatser, beregnet i den samlede model og præsenteret med det tilhørende modul til præsentation af evalueringens resultater. Input til den samlede beregning tilvejebringes med de udviklede redskaber, således at disse også afprøves. Til estimering af indsatsens (mer-) omkostninger ønskes det, at leverandøren anvender Socialstyrelsens model til omkostningsvurderinger. Leverandøren skal kommunikere sine erfaringer fra afprøvning af modellen til Socialstyrelsens modeludviklere, som efterfølgende har ansvar for tilpasning af modellen på baggrund af leverandørens erfaringer.

Da formålet bl.a. er at teste redskabernes kvalitet og anvendelighed, bør casene som minimum repræsentere:

- Indsatser for forskellige målgrupper.
- Indsatser i kommuner med forskellige vilkår/praksis (eksempelvis størrelse) i forhold til at udarbejde og anvende økonomiske evalueringer.
- Indsatser hvor videns- og dataniveauet er forskelligt, dvs. indsatser der er i idéfasen, og indsatser der allerede er afprøvet i et eller andet omfang.

Der er ikke krav til antallet af cases. Det er således op til tilbudsgiver at beslutte, i hvilket omfang den foreslåede tilgang til udviklingen af modeller og redskaber skal baseres på konkrete cases under hensyntagen til opgavens formål og de opstillede ønsker til løsning af projektet. Der bør dog i valget af antallet af cases som minimum sikres, at man får tilstrækkeligt input til udviklingsarbejdet og sikres, at redskaber og den samlede model får den fornødne kvalitet og kan anvendes i praksis.

4.4.8 Leverancer

Projektet skal, jf. ovenstående beskrivelse af den stillede opgave, som minimum resultere i følgende leverancer:

- Redskaber, der kan bruges til at tilvejebringe estimater for indsatsernes effekter, f.eks. i form af vejledninger el. lign.
- Redskaber der kan bruges til at tilvejebringe estimater for de afledte økonomiske konsekvenser, der følger af indsatsens effekt(er), f.eks. i form af nøgletal, enhedspriser mv.
- En model, som kommuner m.fl. kan bruge til at lave og præsentere egne økonomiske evalueringer, udviklet i excel eller med anden IT-løsning.
- Vejledninger eller lign., til brugerne af modellerne og redskaberne, der understøtter anvendelsen og udbredelsen.
- Manualer inkl. programkoder til Socialstyrelsens efterfølgende opdatering og videreudvikling af de enkelte modeller og redskaber.
- Økonomiske evalueringer af en række konkrete indsatser, hvoraf indsatser på stofmisbrugsområdet skal indgå.

Leverandøren skal ved projektets afslutning overdrage de udviklede modeller og redskaber til Socialstyrelsen, som vil stille dem til rådighed for alle, der ønsker at anvende dem.

4.5. Tidsplan og milepæle

Projektet igangsættes primo juli 2016 og skal være afsluttet og godkendt af opdragsgiver inden udgangen af september 2017.

Tilbudsgiver skal udarbejde et forslag til tidsplan, der inkluderer milepæle. Tidsplanen skal inkludere:

- Milepæle for (del-)leverancer, beslutninger og godkendelser.
- Statusmøder mellem leverandør og opdragsgiver.
- Følgegruppemøder (forventeligt ca. 4 møder).

I tidsplanen skal der tages højde for samspillet mellem de forskellige delopgaver. Der skal endvidere tages højde for det tidsmæssige samspil mellem Socialstyrelsens udvikling af omkostningsvurderingsmodellen og nærværende projekt, herunder:

- hvornår Socialstyrelsen skal levere omkostningsvurderingsmodellen til integration i den samlede model (delopgave c)
- hvornår Socialstyrelsens model skal være klar til udarbejdelse af cases (delopgave d).
- hvornår erfaringerne fra afprøvningen i casene foreligger, og hvornår de heraf affødte modeltilpasninger skal være gennemført.

4.6. Samarbejde og organisering

Tilbudsgiver skal beskrive, hvordan man vil organisere projektet i forhold til:

- den interne organisering hos leverandører, herunder organisering med eventuelle samarbejdspartnere og underleverandører, samt håndtering af projektledelsen
- Socialstyrelsen og følgegruppen
- kommuner og evt. andre eksterne parter.

Nedenfor beskrives de forhold der bør lægges vægt på i tilbudsgivers forslag til organisering og samarbejde.

- Der skal sikres et tæt samarbejde mellem de parter, der indgår i leverandørens projektteam, således at man opnår konsistens og sammenhæng i produkterne.
- Projektets produkter skal målrettes kommunerne, som derfor skal inddrages i processen i det omfang og i den skala, som leverandøren finder hensigtsmæssigt.
- Socialstyrelsen skal inddrages aktivt i hele processen, således at man gør brug af Socialstyrelsens kompetencer og erfaringer inden for feltet og sikrer, at Socialstyrelsen er inddraget i centrale beslutninger vedr. metode, afgrænsninger m.v.

Der er særligt behov for et tæt samarbejde mellem leverandør og Socialstyrelsens udviklere af omkostningsvurderingsmodellen, så det sikres, at omkostningsvurderingsmodellen eller outputtet herfra kan integreres i den samlede model (delopgave c), samt at erfaringerne med omkostningsvurderingsmodellen fra udarbejdelse af casene (delopgave d) overleveres til Socialstyrelsen. Leverandøren har ansvaret for at sikre samspillet mellem modellerne, og Socialstyrelsen forpligter sig til at indgå i et

sådant samarbejde og bidrage til, at omkostningsvurderingsmodellen og den samlede model spiller sammen. Dette inkluderer også, at Socialstyrelsen færdiggør sit udviklingsarbejde med omkostningsvurderingsmodellen som angivet i den tidsplan, som udarbejdes af leverandøren, så det procesmæssigt kan hænge sammen med udvikling og afprøvningen af den samlede model.

Der skal nedsættes en følgegruppe til projektet bestående af Socialstyrelsen, Social- og Indenrigsministeriet samt Kommunernes Landsforening (KL). Såfremt man finder det relevant, er tilbudsgiver velkommen til at komme med forslag til yderligere deltagere. Socialstyrelsen har ansvaret for etableringen af følgegruppen, og leverandøren har efterfølgende ansvaret for afholdelse af møderne, herunder invitationer, mødematerialer mv.

4.7. Økonomi

Den økonomiske ramme for projektet 4 mio. kr. i alt ekskl. moms. Tilbudsgiver skal opstille et budget i henhold til kravene specificeret i afsnit 2.12.

Tilbudsgiver skal udarbejde et forslag til betalingsplan, som sikrer, at betalingen sker proportionalt i forhold til det arbejde, der er blevet udført.